

РЕШЕНИЕ

№ 201

гр. София, 28.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 13-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на осми март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Анелия Цанова

Членове: Христо Лазаров
Николай Ст. Метанов

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Христо Лазаров Въззивно търговско дело № 20211001001173 по описа за 2021 година

Образувано е по въззивна жалба от ответника - „Асанти“ ЕООД, ЕИК 201618642/с предишно наименование „Капитал СГ“ ООД/, чрез адв. Й. срещу решение № 260515 от 24.03.2021г., по т.д. № 498/2020г., по описа на Софийски градски съд, т.о., VI – 4 състав, в частта, с която са уважени субективно, обективно и кумулативно съединени искове на синдика на „Рода жар“ ЕООД/в несъстоятелност/, ЕИК 101670969 срещу ответниците - „Рода жар“ ЕООД/в несъстоятелност/, „Асанти“ ЕООД и „Профит консулт“ ЕООД/в несъстоятелност/, ЕИК 121378513 за обявяване на недействителен по отношение на кредиторите на несъстоятелността на договор за встъпване в дълг от 31.01.2017г., сключен между ответниците, по който „Рода жар“ ЕООД е встъпил в дълга на „Профит консулт“ ЕООД към „Капитал СГ“ ООД /сега „Асанти“ ЕООД/ по договор за паричен заем от 29.01.2016 г. и е осъден „Асанти“ ЕООД, да заплати /върне/ в масата на несъстоятелността на „Рода жар“ ЕООД/в несъстоятелност/, сумата от 10 800 лв. - платена по договор за встъпване в дълг от 31.01.2017г.

Въззивникът/ответникът – „Асанти“ ЕООД счита, че решението е неправилно в обжалваната от него част. Твърди, че не били налице

установените от закона елементи от фактическия състав на чл. 135 ЗЗД, тъй като процесната сделка била възмездна и лицето, с която длъжникът е договарял, също трябвало да знае за увреждането. Счита за необосновани изводите на първоинстанционния съд, досежно наличието на вземания преди сключване на договора за встъпване в дълг. Поради неоснователността на обуславящия иск, следвало да се отхвърли и обусловения осъдителен иск за сумата от 10 800 лева. На следващо място твърди, че неправилно било отхвърлено възражението за прихващане, тъй като били налице предпоставките на чл. 645 ТЗ. Счита, че ответникът имащ качеството кредитор в производството по несъстоятелност, по предявен срещу него от синдика иск, можел да предяви материалноправно възражение за прихващане. Моли въззивния съд да отмени решението в обжалваната част и да постанови друго, с което да отхвърли предявените иски, в условията на евентуалност да уважи направеното възражение за съдебно прихващане. Не претендира разноски.

Въззиваемият/ищецът - постоянният синдик на „Рода жар“ ЕООД/в несъстоятелност/, е представил в срок писмен отговор на въззивната жалба. Излага подробни доводи по всяко едно от твърденията на въззивника, които ще бъдат разгледани по същество при обсъждане доводите във въззивната жалба. Моли въззивния съд да остави въззивната жалба без уважение и да потвърди обжалваното решение. Не претендира разноски за въззивното производство.

Ответниците/задължителни необходими другари на въззивника – „Рода жар“ ЕООД/в несъстоятелност/ и „Профит консулт“ ЕООД, служебно конституирани от въззивния съд, на основание чл. 265, ал. 2 ГПК, не се явяват в съдебно заседание и не са изразили становище.

Въззивната жалба е подадена от легитимирано лице, срещу подлежащо на възивно обжалване решение на градския съд, в законоустановения срок и е процесуално допустима и подлежи на разглеждане по същество.

Първоинстанционният съд правилно е установил наличието на специалните императивни предпоставки за допустимостта на предявените иски по чл. 649, ал. 1 ТЗ. Исковите са предявени от постоянния синдик на несъстоятелния длъжник и в преклузивния едногодишен срок, от обявяването на решението по чл. 632, ал. 2 ТЗ.

Първоинстанционният съд правилно е установил фактическата обстановка от доказателствата по делото и страните не спорят, че между „Асанти“ ЕООД/ с предишно наименование „Капитал СГ“ ООД/ и „Профи Консулт“ ЕООД е сключен договор за паричен заем от 29.01.2016г., с който заемотателят е предоставил на заемотополучателя сумата от 80 000 лв. и с падеж 15.03.2016г. С договор за встъпване в дълг от 31.01.2017г. „Рода Жар“ ЕООД се е задължил да отговаря солидарно с „Профи Консулт“ ЕООД по този договор за заем. Между страните няма спор, че „Асанти“ ЕООД е получил плащане в размер на 10 800 лева от встъпилия в дълга „Рода жар“ ЕООД.

За да уважи исковете по чл. 135, ал. 1 ЗЗД, първоинстанционният съд е приел, че съществували вземания на кредитори на несъстоятелността преди сключването на договора за встъпване в дълг, с който се уврежда масата на несъстоятелността, защото се увеличавал пасивът на длъжника и се намалявал неговият чист актив, който служел за удовлетворение на всички негови кредитори. Счел, че договорът за встъпване в дълг не е възмезден, поради нейния обезпечителен характер и липсата на контрапрестация от встъпващия в чужд дълг.

За да уважи обусловения осъдителен иск за сумата от 10 800 лева срещу „Асанти“ ЕООД, квалифициран по чл. 55, ал. 1, пр. трето ЗЗД вр. с чл. 649, ал. 2 ТЗ, първоинстанционният съд приел, че тази сума е платена по процесния договор, който е обявен за относително недействителен по отношение на кредиторите на несъстоятелността и подлежала на връщане в масата на несъстоятелността за да послужи за тяхното удовлетворение.

За да отхвърли като неоснователно възражението за прихващане на ответника „Асанти“ ЕООД, съдът счел, че ответникът има насрещно вземане срещу длъжника, което е включено в списъка с приети вземания, но с него не можело да се прихваща, защото не били налице предпоставките на чл. 645 ал.1 ТЗ - двете задължения да са съществували и да са били насрещни преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност. В случая задължението на ответника възниквало като последица от уважаване на отменителния иск, поради което преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност не са съществували две насрещни задължения, годни за компенсация. В този смисъл било решение № 52 от

28.09.2015 г. по т.д. № 509/2014 г., I т.о. на ВКС.

При така установената фактическа обстановка, въззивният съд приема от правна страна, следното:

Видно от обявления в Търговския регистър и представен по делото списък на приети от синдика вземания в производството по несъстоятелност на „Рода жар“ ЕООД/в несъстоятелност/ от 03.05.2019г., се установява, че вземанията на „Юробанк България“ АД по договор за кредит и на част от публичните вземания на Национална агенция за приходите са възникнали преди датата, на която е сключен договора за встъпване в дълг от 31.01.2017г. С определение № 3575 от 28.06.2019г., по т.д. 243/2018г. по описа на СГС, съдът по несъстоятелността е одобрил този списък. По делото няма твърдения и данни, да са предявени иски по чл. 694 ТЗ. Съгласно разпоредбата на чл. 693 ТЗ, приемането на тези вземания в производството по несъстоятелност има установително действие по отношение на всички кредитори и длъжника, включително и ответникът „Асанти“ ЕООД, което по правните си последици има същото действие като установеното със сила на пресъдено нещо. В производството по чл. 135 ЗЗД, когато вземането на кредитора е прието по реда на чл. 693 ТЗ, съдът по Павловия иск е длъжен да приеме, че вземанията на кредиторите на несъстоятелността са установени по основание и размер.

По гореизложените съображения са неоснователни твърденията на въззивника, за необоснованост на изводите на първоинстанционния съд и липсвали вземания на кредитори на несъстоятелността преди сключване на договора за встъпване в дълг от 31.01.2017г. Следователно ищецът е доказал, че има увреждане и е налице първият елемент от фактическия състав на чл. 135, ал. 1 ЗЗД.

С договор за встъпване в дълг от 31.01.2017г. „Рода жар“ ЕООД, се е задължил солидарно да отговаря пред кредитора „Капитал СГ“ ООД, за дълга на „Профит консулт“ ООД в общ размер на 26 800 лева. Съгласно разпоредбата на чл. 133 ЗЗД, цялото имущество на длъжника служи за общо обезпечение на неговите кредитори. При встъпването в дълг се поема отговорност за лично обезпечение на чуждо задължение, с което се увеличава пасива на встъпващия в дълга без да се променя неговия актив. С поемането на солидарна отговорност за чужд дълг, встъпилият длъжник уврежда своите кредитори, които за едно и също имущество ще трябва да се конкурират и с

кредиторите на първоначалния длъжник. Съгласно трайно установената и непротиворечива практика на ВКС, увреждащо кредитора действие е всеки правен и фактически акт, с който се засягат права, които биха осуетили или затруднили осъществяване на правата на кредитора спрямо длъжника – решение № 320/05.11.2013г., по гр.д. 1379/12г. на ВКС, IV гр.о. В този смисъл е и правната доктрина: “Увреждане е налице в случаите, при които намалява възможността на кредитора да се удовлетвори от имуществото на длъжника“ - К. А., Облигационно право обща част, стр. 633, изд. Сиби 2016г./ Следователно ищецът е доказал, че договорът за встъпване в дълг уврежда кредиторите и е налице вторият обективен елемент от фактическия състав на чл. 135, ал. 1 ЗЗД.

Налице е и третата субективна предпоставка за възникване на правото да се иска да бъде обявен за недействителен процесният договор за встъпване дълг – длъжникът да е знаел за увреждането. В момента на сключването на договора за встъпване в дълг, длъжникът - „Рода жар“ ЕООД е страна по договор за банков кредит, обезпечен с ипотека от 17.12.2012г. и е знаел, че има парични задължения към банката. Длъжникът е знаел и за публичните задължения към НАП, тъй като са вследствие на подадени от него декларации по чл. 92 от ЗКПО. Законният представител на „Рода жар“ ЕООД е знаел, както за съществуването на дълга, така и за неговия увреждащ характер по отношение на задълженията на поне двама от неговите кредитори, вземанията на които са приети в производството по универсално принудително изпълнение. Следователно ищецът е доказал и третия субективен елемент от фактическия състав на чл. 135, ал. 1 ЗЗД, че длъжникът/първият ответник е знаел за увреждането на част от кредиторите на несъстоятелността към датата на сключване на договора за встъпване в дълг на 31.01.2017г.

Ирелевантно е твърдението на въззивника, че не било установено знанието на кредитора - „Асанти“ ЕООД за увреждащия характер на процесния договор за встъпване в дълг.

Законосъобразни и правилни са изводите на първоинстанционния съд, че процесния договор за встъпване в дълг е безвъзмезден, поради липсата на насрещни контрапрестации, които да са постъпили в актива на „Рода жар“ ЕООД. В процесната хипотеза е неотносимо за правния спор знанието на кредитора, с които длъжникът е договорил встъпването в чуждия дълг.

Следователно ищецът е установил при условията на пълно и главно доказване, наличието на всички релевантни и кумулативни елементи от фактическия състав на чл. 135, ал. 1 ЗЗД, поради което обуславящите субективно съединени конститутивни искове са основателни и правилно са уважени от първоинстанционния съд.

Поради основателността на обуславящия иск, законосъобразно е уважен и обусловеният осъдителен иск срещу „Асанти“ ООД, за връщане на сумата от 10 800 лева в масата на несъстоятелността на „Рода жар“ ЕООД, на основание чл. 249, ал. 2 ТЗ.

Неоснователно е твърдението на въззивника/ответника по осъдителния иск, че неправилно е отхвърлено процесуалното възражение за прихващане на „Асанти“ ООД, с негово вземане в размер на 26 500 лева, произтичащо от договора за встъпване в дълг, което е прието в производството по несъстоятелност на „Рода жар“ ЕООД.

Законосъобразни и правилни са изводите на първоинстанционния съд, че не са налице предпоставките на чл. 645, ал. 1, тъй като пасивното вземане не е съществувало преди 24.07.2018г. - датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност на длъжника „Рода жар“ ЕООД. Ето защо правилно е счел, че това възражението е неоснователно и следва да се отхвърли. Сумата от 10 800 лева трябва да се върне в масата на несъстоятелността на длъжника, за удовлетворяване на всички негови кредитори в производството по несъстоятелност. Още повече, че това възражение за прихващане би било нищожно по отношение на кредиторите на несъстоятелността, на основание чл. 646, ал. 1, т. 3 ТЗ.

Обжалваното решение е недопустимо в частта, с която е постановен диспозитив за отхвърляне на възражението за прихващане. Съгласно задължителното за съдилищата разрешение, дадено в т. 2 от мотивите от мотивите на Тълкувателно решение № 2 от 18.03.2022 г. по тълкувателно дело № 2/2020 на ОСГТК на ВКС - “Съдът не се произнася по неоснователното възражение за прихващане в диспозитива на решението, зачитайки неговата характеристика на защитно средство срещу предявения иск”.

Следва да се отбележи, че обжалваното решение е постановено преди постановяването на горепосоченото тълкувателно решение, с което е преодоляно съществуващото противоречие в практиката на съдилищата по

този въпрос.

В останалата част, въззивният съд изцяло споделя мотивите на първоинстанционния съд в обжалваната част на решението и препраща към тях, на основание чл. 272 ГПК.

Страните не претендират разноски, поради което въззивният съд не дължи произнасяне за тях.

Мотивиран така, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 260515 от 24.03.2021г., постановено по т.д. № 498/2020г., по описа на Софийски градски съд, т.о., VI – 4 състав, в частта, с която е отхвърлено предявеното от „Асанти“ ЕООД, ЕИК 201618642 срещу „Рода жар“ ЕООД/в несъстоятелност/, ЕИК 202303749, възражение за прихващане с вземане в размер на 26 500 лева – по договор за встъпване в дълг от 31.01.2017г., с който „Рода жар“ ЕООД е встъпил в дълга на „Профи Консулт“ ЕООД към „Капитал СГ“ ООД/сега „Асанти“ ЕООД/ по договор за паричен заем от 29.01.2016г.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260515 от 24.03.2021г., постановено по т.д. № 498/2020г., по описа на Софийски градски съд, т.о., VI – 4 състав, в частта, с която са уважени исковете на синдика на „Рода жар“ ЕООД/в несъстоятелност/, ЕИК 101670969 срещу ответниците - „Рода жар“ ЕООД/в несъстоятелност/, „Асанти“ ЕООД, ЕИК 201618642/с предишно наименование „Капитал СГ“ ООД/ и „Профит консулт“ ЕООД/в несъстоятелност/, ЕИК 121378513 за обявяване на недействителен по отношение на кредиторите на несъстоятелността на договор за встъпване в дълг от 31.01.2017г., сключен между ответниците, по който „Рода жар“ ЕООД е встъпил в дълга на „Профит консулт“ ЕООД към „Капитал СГ“ ООД /сега „Асанти“ ЕООД/ по договор за паричен заем от 29.01.2016 г. и е осъден „Асанти“ ЕООД, да заплати /върне/ в масата на несъстоятелността на „Рода жар“ ЕООД/в несъстоятелност/, сумата от 10 800 лева - платена по договор за встъпване в дълг от 31.01.2017 г.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при условията на чл. 280, ал. 1 и ал. 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____